

SUOMALAIS-UGRILAISEN SEURAN VUOSIKERTOMUS TOIMINTAVUODELTA 2018

Kokoukset

Päättävä vuosi on Seuran 135. toimivuosi. Vuoden aikana Seura on järjestänyt vuosikokouksen sekä kahdeksan kuukausikokousta. Lokakuun kokouksen yhteydessä järjestettiin myös *Yrjö Wichmann 150* -seminaari, jossa esitelmöivät dos. Ildikó Lehtinen, FM Paula Kokkonen, prof. Sirkka Saarinen ja prof. emer. Kaisa Häkkinen. Päättävän toimikauden kuukausikokoukset sekä vuosikokous on järjestetty Tieteiden talossa tai Helsingin yliopiston tiloissa. Toimikausi alkoi 2.12.2017 vuosikokouksella, missä esitelmän piti esimies, professori Ulla-Maija Forsberg otsikolla *Suomalais-Ugrilainen Seura itsenäistyttyään Suomessa*.

Vuoden 2018 kuukausikokouksissa kuultiin seuraavat esitelmat:

- 19.1. FM Minerva Piha: *Saamelaisia, skandinaaveja vai joitakuuta ihan muita? Keski-Ruotsin varhaisrautakausi kielitieteen ja arkeologian näkökulmista.*
- 16.2. Prof. Luobbal Sámmol Sámmol Ánte (Ante Aikio): *Uralic Etymological Dictionary – kurkistus tulevaan etymologiseen sanakirjaani.*
- 16.3. Prof. Asko Parpola: *Missä arkeologisissa kulttuureissa indoeurooppalaiset ja uralilaiset kielet ovat syntyneet ja levinneet? Vastausehdotuksia kielihistorian ajoitusten ja paikannusten ongelmiin.*
- 20.4. FT Timo Salminen: *M. A. Castrén tutkimusmatkailijana.*
- 18.5. Dos. Terhi Ainiala & FT Alexander Pustyakov: *Suomalais-ugrilaiset henkilönnimisysteemit -tutkimushanke esittäytyy.*
- 21.9. prof. Trond Trosterud: *Uralilaiset kielet ja kieliteknologia.*
- 19.10. FT Irene Wichmann: *Yrjö Wichmann ja Unkari.*
- 16.11. FM Mariann Bernhardt: *Mordvan erisnimien morfosyntaksi.*

Varsinaisissa kokouksissa on ollut läsnä yhteensä 308 henkeä. Johtokunta on kokoonnutunut kaikkina edellä mainittuina päivinä.

Seuran kokoukset ja julkaisut sekä uutuuksien julkaisujen kannet ja lyhyet luonnehdinnat ovat nähtävillä verkko-osoitteessa <http://www.sgr.fi>. Lisäksi tuoreita ja vanhoja julkaisuja on luettavissa *open access* -muodossa sekä kotisivuilla että *Journal.fi*-järjestelmässä. Kotisivut on kuluneena vuonna uusittu: sivuja ovat luoneet ja ylläpitäneet tuntityöläinen Mari Saraheimo, korkeakouluharjoittelija Laura Leiskari sekä kustannustoimittaja Anna Kurvinen.

Arkistoasiat

Seuran tutkimusarkiston ja toiminta-arkiston aineisto, joka on Kansallisarkistossa, on erillisestä sopimuksesta käytettävissä johtokunnan hyväksymään perusteltuun tutkimustarkoitukseen. Kuluvana vuonna tutustumis- ja käyttö lupia on myönnetty mm. Y. Wichmannia, J. Abercrombya, E. Itkosta, A. Andelinia, D. E. D. Europaeusta,

A. Genetziä, T. I. Itkosta, E. Lagercrantzia, P. Ravilaa, E. Helimskiä, D. M. Bubrihia, G. Ramstedtia sekä S. Pälsiä koskeviin aineistoihin.

Kotuksen nauhoitearkistoon siirrettiin Eugen Helimskin äänitemateriaaleja.

Talous

Kuluvan vuoden aikana globaali talouskasvu ja sitä myöten pörssikurssit ovat jatkaneet nousuaan niin Yhdysvalloissa, Euroopassa kuin meillä Suomessakin. Vahvasta suhdannenoususta huolimatta korkotaso on pysynyt matalalla tasolla, joskin siihen on muutoksia näkyvissä Yhdysvaltojen suunnalta. Siellä on syksyn 2018 aikana nähty selkeä markkinanotkahdus, mikä tuo pörssivaihtelun herkkyyttä myös Suomeen vuodelle 2019.

Kotimaassa pörssiyritykset ovat pysyneet kasvussa mukana, vaikka hiukan kansainvälistä maltillisemmalla tasolla. Tätä taustaa vasten odotukset osinkotuottojen kasvulle keväällä 2019 ovat olemassa.

Seuran sijoitukset on rahastojen sijoitussuunnitelmien mukaisesti pidetty selkeiden tasaisten osinkoa maksaneiden kotimaisten yhtiöiden osakkeissa, joiden pidemmän aikavälin arvostuksiin ja osingonmaksukykyyn on edelleen uskottu. Sijoitussuunnitelmien mukaisesti riskiä voidaan kuitenkin pieneltä osin hajauttaa myös vastaavanlaisiin ulkomaisiin osakkeisiin.

Seuran taloudellinen tilanne on pysynyt toimintavuoden aikana hyvänä. Julkaisujen myyntituotoista toteutui 9 074,48 euroa. Haetuista valtion avustuksista, 21 000 euroa, julkaisusarjojen osalta toteutui 17 250 euroa, josta palautettiin Tieteellisten seurain valtuuskunnalle 6 000 euroa liittyen seurasta riippumattomasta viivytyksestä julkaisutoiminnassa. Lisäksi Seura vastaanotti Tiedekustantajien liitolta 2 700 euron suuruisen apurahan nettisivujen uudistamiseen. Manuscripta Castreniana -julkaisusarjalle haettu 56 000 euron avustus ei toteutunut, vaan hanketta vietiin eteenpäin seuran omalla rahoituksella.

Varsinaisen toiminnan tuotot, 23 284,16 euroa, jäivätkin merkittävästi arvioitua pienemmiksi. Varsinaisen toiminnan kulut vuoden lopussa olivat 238 009,01 euroa. Ne jäivät mm. Manuscripta Castreniana -hankkeen supistumisen vuoksi arvioitua pienemmiksi ja varsinaisen toiminnan alijäämäksi muodostui 214 724,85 euroa. Sijoitustoiminnan tuotot, joilla varsinaisen toiminnan alijäämää katettiin, olivat vuoden lopussa 236 180,02 euroa. Ne toteutuivat merkittävästi arvioitua suurempina.

Väitöskirjapalkinnot ja apurahat

Seuran hallussa olevista rahastoista sekä yleisistä varoista on myönnetty kuluvan vuoden aikana apurahoja ja palkintoja yhteensä 59 961 euroa.

SUS:n ja Kotikielen Seuran yhteisen lautakunnan August Ahlqvistin, Yrjö Wichmannin, Kai Donnerin ja Artturi Kanniston rahastoista jaettiin 3500 ja 2000 euron **väitöskirjapalkinnot** seuraavasti:

- Katariina Harjunpäälle 3500 euroa väitöskirjasta *Translatory practices in everyday conversation: Bilingual mediating in Finnish–Brazilian Portuguese interaction*,
- Pilvi Heinoselle 3500 euroa väitöskirjasta *Evaluointi opettajan vuorovaikutustoimintana: osallistajuuden ulottuvuudet luokkahuoneessa*,
- Milla Uusituvalle 3500 euroa väitöskirjasta *Rajakarjalaismurteiden avoimet persoonaviittaukset*,
- Maiju Strömmerille 3500 euroa väitöskirjasta *Mahdollisuuksien rajoissa: Nexusanalyysi suomen kielen oppimisesta siivoustyössä*,
- Katri Priikille 3500 euroa väitöskirjasta *Hän, se, tää vai toi? Vuorovaikutussoioliingvistinen tutkimus henkilöviittauksista Kaakkois-Satakunnan nykypuhekielessä*,
- Sachiko Sosalle 2000 euroa väitöskirjasta *Functions of morphosyntactic alternations, and information flow in Surgut Khanty discourse*,
- Tanja Toropaiselle 2000 euroa väitöskirjasta *Yhdyssanat ja yhdyssanamaiset rakenteet Mikael Agricolan teoksissa*.
- Vuoden 2017 tuotosta jätettiin jakamatta 2 039 euroa, joka päätettiin liittää takaisin pääomaan.

Minette ja Otto Donnerin, Mikko Korhosen, Julius Markin ja lahjoittajien rahaston vuoden 2017 tuotosta jaettavan nuorten tutkijain ja tutkijoiksi aikovien 2 000 euron apurahan sai FM Laura Horváth ja 8 000 euron apurahan FM Niklas Metsäranta. Albert Hämäläisen rahaston tuotosta jaettavan 10 000 euron apurahan Sisä-Venäjällä asuvien suomensukuisten kansojen tutkimukseen euroa sai prof. Helena Ruotsala, 4 000 euron apurahan FT Lyudmila Yamurzina sekä 961 euron apurahan dos. Ildikó Lehtinen. Ramstedtin rahastosta jaettavan 4 500 euron apurahan sai Vlada Baranova. Kaisi ja Kaino Heikkilän rahaston tuotosta mordvan kielen tutkimukseen jaettavan 9 000 euron apurahan sai FT Jack Rueter.

Julkaisutoiminta

Edellisen vuosikokouksen jälkeen ovat ilmestyneet seuraavat julkaisut.

Vuoden 2017 julkaisuina ilmestyivät:

- UH 12. Janne Saarikivi & Terhi Ainiala (toim.): *Personal names in Finnic and beyond*.
- Manuscripta Castreniana, Realia I. Timo Salminen (toim.): *Archaeologica et historica + Universitaria*.
- *SUSA* 96.

Vuoden 2018 julkaisuina ilmestyivät:

- Manuscripta Castreniana, Realia II, Etnographica 1. Ildikó Lehtinen (toim.): *Colleciones museorum*.
- Manuscripta Castreniana, Linguistica V. Ulla-Maija Forsberg (toim.): *Ostiacica*.
- UH 11. Janne Saarikivi & Sampsa Holopainen (toim.): *Peri orthotētos etymōn. Uusiutuva uralilainen etymologia*.

- UH 13. Magdolna Kovács, Ulriikka Puura & Outi Tánzos (toim.): *Multilingual Practices in Finno-Ugric Communities*.

Vuodenvaihteessa 2018–19 ovat ilmestymässä:

- *Finnisch-Ugrische Forschungen* 64 (2018).
- *Suomalais-Ugrilaisen Seuran Aikakauskirja* 97 (2019).
- *Manuscripta Castreniana, Linguistica I: Fennica* (toim. Kaisa Häkkinen).

Vuoden 2019 julkaisuohjelma:

Uralica Helsingensia

- Sofia Björklöf & Santra Jantunen (toim.), *Plurilingual Finnic. Change of Finnic languages in a multilinguistic environment*.

Manuscripta Castreniana

- Personalia II: Matkapäiväkirjat
- Linguistica VI: Samoiedica: sölkuppi
- Linguistica VI: Samoiedica: kamassi
- Linguistica VIII: Ieniseica
- Linguistica VI, Samoiedica 2: Jurak-Samoiedica

Manuscripta castreniana -hanke

Manuscripta Castreniana on Matthias Alexander Castrénin käsikirjoitusten ja aiemmin painettujen kirjoitusten julkaisuhanke, jota Suomalais-Ugrilainen Seura hallinnoi. Hankkeen ohjausryhmään kuuluvat 2. varaesimies, prof. Ulla-Maija Forsberg, prof. Juha Janhunen, dos. Ildikó Lehtinen, dos. Timo Salminen ja FT Karina Lukin. Ohjausryhmä on kokoontunut vuonna 2018 kolme kertaa.

Sarjan ensimmäiset niteet, dos. Timo Salmisen toimittama *Archaeologica et historica. Universitaria* (Realia I), dos. Ildikó Lehtisen esinekokoelmia sisältävä julkaisu *Collections museumum* (Realia II, Ethnographica 1; julkaistu Suomalais-Ugrilaisen Seuran ja Pietari Suuren Antropologian ja etnografian museon [Kunstkamera] yhteishankkeena) sekä prof. Ulla-Maija Forsbergin toimittama *Ostiatica* (Linguistica I) ilmestyivät vuoden 2018 aikana. Dos. Timo Salmisen toimittama *Itineraria* (Personalia II) sekä prof. Kaisa Häkkinen toimittama *Fennica* (Linguistica II) ovat vuodenvaihteessa edenneet taittovaiheeseen. Prof. Juha Janhunen on laatinut johdantoartikkelin, joka toistuu sarjan eri niteissä.

Alahankkeen *Manuscripta Castreniana Jurak-Samoiedica* tarkoituksena on kaiken Castrénin keräämän nenetsiaineiston xml-muotoinen digitoiminen ja elektroninen julkaiseminen. Sen työryhmään osallistuvat dosentti Tapani Salminen hankkeen muodollisena johtajana, FT Karina Lukin kansanrunousaiheisten tekstien toimittajana ja maisteri Petri-Tapio Heikkonen tekstien digitoijana. Kansanrunousaiheiset tekstit julkaistiin verkossa joulukuussa 2018 otsikolla *Jurak-Samoiedica Folkloristica*. Samalla julkaistiin sarjan omat verkkosivut.

Manuscripta Castreniana -sarjan ulkoasusta vastaa Seuran kustannustoimittaja Anna Kurvinen. Dos. Timo Salminen on tehnyt toimitustyötä Seuran varoin.

FT Karina Lukin on toimittanut nenetsiaiheista aineistoa verkkoon apurahan turvin. Muut kirjoittajat ja toimittajat ovat osallistuneet projektiin virkatyönä.

Sähköiset julkaisut

Seuran sähköistä *open access* -julkaisutoimintaa on toimintavuoden aikana kehitetty aktiivisesti. Seuran omille www-sivuille on sivujen uudistamisen yhteydessä ladattu vanhoja teoksia skannattuina. Tuoreimpia teoksia on julkaistu journal.fi-järjestelmän kautta.

Seura on toimikauden aikana siirtynyt entistä vakaammin sähköisen julkaisualustan käyttöön. Kolmelle julkaisusarjalle, FUF:lle, SUSA:lle ja UH:lle, on jo aiemmin luotu omat tilit TSV:n ylläpitämään journal.fi-palveluun, ja niitä on otettu käyttöön vaiheittain: FUF on vastaanottanut vuoden 2018 numeroonsa tarjotut artikkelit järjestelmän kautta, ja toimitustyö on suoritettu järjestelmässä. Myös SUSA:n vuoden 2018 numero on toimitettu järjestelmässä. UH:n osalta järjestelmää on toistaiseksi käytetty valmiiden niteiden online-julkaisuun. Mainittujen sarjojen numerot myös julkaistaan verkossa suoraan järjestelmän kautta joko välittömästi tai embargon jälkeen.

Suomalais-Ugrilaisen Seuran kirjavarainhoitajan kertomus vuodelta 2018

Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan (TSV) julkaisukeskuksen hoidossa olevaan julkaisuvarastoon on ajalla 1.11.2017–31.10.2018 saatu uusia Seuran julkaisuja 7 nimekettä, 1600 nidettä.

Vaihtosuhteita Suomalais-Ugrilaisella Seuralla on ollut kyseisenä aikana 104. Tieteellisen kirjallisuuden vaihtokeskus on vuoden aikana lähetettänyt vaihtokumppaneille 117 nidettä ja vastikkeettomia kappaleita 104 nidettä näyte- ja vapaakappaleiksi sekä arvostelijoille.

Tiedekirja on myynyt ajalla 1.10.2017–30.09.2018 Seuran julkaisuja 404 nidettä.

Helsingissä 2. joulukuuta 2018

Sampsa Holopainen
Kirjavarainhoitaja
Suomalais-Ugrilainen Seura

Seuran muu näkyvyys

Toimintavuoden aikana Seuralle on toteutettu laaja jäsentietopäivityskampanja, jonka puitteissa tavoitettiin noin 40 % jäsenistöstä. Lisäksi Seuran sähköpostilistalle on saatu suuri määrä uusia jäseniä ja Facebook-sivuille paljon seuraajia. Seura tiedottaa toiminnastaan sähköpostilistalla, verkkosivuilla ja Facebookissa. Facebook-sivulle päivitetään tiedot seuran kokouksista, seminaareista ja muista tapahtumista sekä tiedot uusista julkaisuista ja tilaisuuksista, joissa julkaisuja on myytävänä.

Jäsenistö

Seuran vuosikokouksessa 2.12.2017 ei kutsuttu uusia ulkojäseniä.

Seuraan on saatu vuoden 2018 aikana 10 uutta vakinaista jäsentä: Aygül Baibulat, Atte Huhtala, Kaisla Kaheinen, Tuomas Koukkari, Unni-Päivä Leino, Kristiina Mannermaa, Jyrki Pöysä, Jaakko Raunamaa, Aleksandra Siivonen, Elli Virmasalo.

Edellisessä vuosikokouksessa tehdyn päätöksen mukaisesti on uusilta vakinaisilta jäseniltä vuonna 2018 peritty kertajäsenmaksuna 40 euroa, opiskelijoilta 20 euroa.

Vuoden 2018 aikana Seuran tietoon on tullut seuraavien jäsenten menetys:

Ulkojäsenet:

- John R. Krueger (7.2.2018, Indiana, USA)
- Mario Alinei (8.8.2018, Impruneta, Italia)

Vakinaisjäsenet:

- Leena Laulajainen (15.12.2017)
- Jouko Seppänen (23.12.2017)
- Heikki Kirkinen (9.1.2018)
- Paavo Pulkkinen (24.1.2018)
- Irina Buchberger (10.3.2018, Linz, Itävalta)
- Raija Koponen (11.6.2018)
- Tapani Sarvanti (29.8.2018)

Edustusasiat

SUS:n ja Kotikielen Seuran yhteiseen lautakuntaan, joka päättää August Ahlqvistin, Kai Donnerin, Artturi Kanniston ja Yrjö Wichmannin rahastojen tuotosta jaettavaista väitöskirjapalkinnoista, nimettiin Seuran edustajiksi 1. varaesimies Sirkka Saarinen ja 2. varaesimies Ulla-Maija Forsberg. Esimies Riho Grünthal kuului lautakuntaan asemansa perusteella. Seura on ollut edustettuna Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan kevätkokouksessa ja syyskokouksessa sekä Suomen tiedekustantajien liiton vuosikokouksessa: ensin mainituissa Seuraa edusti esimies Riho Grünthal ja kahdessa viimeksi mainitussa sihteeri Susanna Virtanen. Rahanvartija Meri Seistola

on osallistunut Seuran edustajana Kone Oyj:n, Wärtsilä Oyj:n ja Cargotec Oyj:n yhtiökokouksiin.

Henkilöstö

Seuran toimimiehinä ovat päättävänä kautena olleet seuraavat: esimiehenä prof. Riho Grünthal, varaesimiehenä prof. Sirkka Saarinen, 2. varaesimiehenä prof. Ulla-Maija Forsberg, sihteerinä FT Susanna Virtanen, rahanvartijana FM, merkon. Meri Seistola, kirjavarainhoitajana FM Sampsa Holopainen ja johtokunnan lisäjäseninä prof. Kaisa Häkkinen, FT Karina Lukin ja FT Rigina Ajanki, yliasiamiehenä FT Merja Salo.

Seuran kustannustoimittajana toimii FM Anna Kurvinen. Tuntityöläisenä kustannustoimittajaa avustavissa tehtävissä on tällä kaudella toiminut FM Mari Saraheimo sekä korkeakouluharjoittelija HuK Laura Leiskari.

Tilintarkastajana on toiminut KHT Frej Lobbas (KHT-yhtiö Nexia Oy) varamiehenään joku muu KHT-yhtiö Nexia Oy:sta ja toiminnantarkastajana toiminnanjohtaja Marja Lappalainen (M. A. Castrénin seura).

Helsingissä 2. joulukuuta 2018

Susanna Virtanen, sihteeri

Suomalais-Ugrilaisen Seuran tilinpäätös vuodelta 2018

Tuloslaskelma 1.1.–31.12.2018

Varsinainen toiminta

Tuotot	
Julkaisujen myynti	9 074,48
Tekijänoikeuskorvaukset	1 159,68
Valtion erillisavustus	11 250,00
Muut avustukset	1 800,00
Tuotot yhteensä	23 284,16

Kulut	
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	109 714,76
Eläkekulut	17 601,59
Muut lakisääteiset henkilöstökulut	1 995,50
Henkilöstökulut yhteensä	129 311,85

Myönnetyt apurahat ja palkinnot	59 961,00
Painatuskulut	12 925,20
Muut kulut	35 810,96
Kulut yhteensä	238 009,01

Varsinaisen toiminnan tuotto-/kulujäämä -214 724,85

Varainhankinta

Tuotot	
Jäsenmaksut	<u>220,00</u>

Varainhankinta yhteensä 220,00

Kulujäämä -214 504,85

Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Tuotot, Seura	
Osinkotuotot	184 066,76
Korkotuotot	14,56
Muut tuotot	<u>52 618,88</u>
Tuotot yhteensä	236 700,20

Kulut, Seura	
Korkokulut ja muut rahoituskulut	520,18
Kulut yhteensä	<u>520,18</u>

Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä 236 180,02

Tuottojäämä 21 675,17

Siirrot rahastoista, siirrot rahastoihin -12 567,23

Tilikauden ylijäämä/alijäämä 9 107,94

Tase 31.12.2018**Vastaavaa**

Pysyvät vastaavat	
Sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	1 199 169,36
Rahamarkkinat	<u>2 270,24</u>
Yhteensä	1 201 439,60
Sidottujen rahastojen varat	
Osakkeet ja osuudet	948 985,74
Rahamarkkinat	<u>26 944,31</u>
Yhteensä	975 930,05
Vaihtuvat vastaavat	
Vaihto-omaisuus	16,82
Siirtosaamiset	<u>2 736,55</u>
Yhteensä	2 753,37
Rahat ja pankkisaamiset	<u>10 243,39</u>

Vastaavaa 2 190 366,73

Vastattavaa

Oma pääoma	
Oma pääoma	19 343,96
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	1 128 456,22
Sidotut rahastot	958 670,05
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>9 107,94</u>
Oma pääoma yhteensä	2 146 945,99
Lyhytaikainen vieras pääoma	
Ostovelat	4 024,77
Muut velat	7 390,96
Siirtovelat	<u>32 005,01</u>
Vieras pääoma yhteensä	<u>42 420,74</u>
Vastattavaa	2 190 366,73

Tilinpäätöksen liitetiedot

Seuran puolesta ei ole annettu pantteja, vakuuksia, takauksia tai muita vastuusitoumuksia. Sijoitusomaisuuden luonteiset arvopaperit on kirjattu hankintahintaan.

Sidottujen rahastojen varoja on seurattu kuten omakatteisten rahastojen varoja. Arvonlennuksia ei ole tehty, koska seuran varat on sijoitettu pitkäaikaisesti.

Kirjanpitoasiakirjat

Päiväkirja	ATK-tulosteina
Pääkirja	ATK-tulosteina
Palkkakirjanpito	paperitositteina
Tasekirja	erikseen sidottuna
Tase-erittelyt	erikseen sidottuna

Tositelajit ja säilyttämistapa

Pankki-, osto-, myynti- ja muistiotositteet A 912–1188 paperitositteina
Helsingissä 18.1.2019

Riho Grünthal	Sirkka Saarinen	Ulla-Maija Forsberg
Kaisa Häkkinen	Karina Lukin	Jussi Ylikoski
Meri Seistola	Susanna S. Virtanen	Sampsa Holopainen

Tilinpäätösmerkintä

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitotavan mukaisesti. Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsinki 13.2.2019

Johanna Hilden, KHT

Marja Lappalainen, FM